

Số: 37/2015/CV-VASEP

TP. Hồ Chí Minh, ngày 10 tháng 02 năm 2015

Kính gửi: Bộ trưởng Bộ Nông Nghiệp & PTNT

Hiệp hội VASEP xin chân thành cảm ơn Bộ Nông nghiệp và PTNT đã tổ chức buổi đối thoại trực tiếp giữa đại diện Bộ Nông Nghiệp & PTNT; Bộ Công Thương, Hiệp hội Cá tra với cộng đồng doanh nghiệp cá tra vào ngày 04/02/2015 vừa qua. Cuộc đối thoại đã diễn ra trên tinh thần trao đổi thẳng thắn, cởi mở đi sâu vào những khó khăn thực tại doanh nghiệp đang vướng khi triển khai Nghị định 36 để hướng đến những giải pháp khả thi trong tương lai.

Căn cứ vào các nội dung đã nêu và thảo luận tại cuộc họp, một lần nữa cộng đồng các nhà chế biến và xuất khẩu cá tra Việt Nam xin kiến nghị lên Bộ Nông Nghiệp & PTNT những điểm sau để Bộ xem xét chỉ đạo việc triển khai và thực hiện Nghị Định 36 trong thời gian sắp tới.

1. Về các quy định chất lượng:

Cộng đồng Doanh nghiệp cá tra đồng lòng, nhất trí nâng cao chất lượng cá tra phi lê xuất khẩu để bảo vệ và nâng cao hình ảnh cá tra Việt Nam trên thị trường thế giới. Tuy nhiên qua khảo sát và theo dõi tình hình thị trường xuất khẩu trong năm 2014 và đầu năm 2015 chúng tôi nhận thấy nổi lên các vấn đề sau:

- Giá xuất khẩu cá tra VN và các loại cá thịt trắng khác đều đang trong xu hướng giảm; sự tăng sản lượng cá da trơn từ các nước Châu Á như Indonesia, Bangladesh, Ấn Độ khiến Việt Nam mất dần vị thế độc tôn trên thị trường thế giới.
- Sự mất giá của đồng Euro từ cuối năm 2014 sẽ không đủ sức nâng mặt bằng giá cá tra phi lê xuất khẩu tại thị trường này.
- Tại các thị trường tiềm năng sự mất giá trầm trọng của đồng Rúp khiến thị trường mất khả năng thanh khoản; sự bế tắc của thị trường Brazil sẽ tác động đến xuất khẩu cá tra VN.
- Các diễn biến khó lường về các chính sách bảo hộ tại thị trường Mỹ gây áp lực lớn đến các doanh nghiệp xuất khẩu khi phải chịu áp thuế cao cũng như tăng chi phí cho các vụ kiện.

Từ các khó khăn và thách thức trên, chúng tôi xin kiến nghị không đưa cụ thể mức hàm ẩm tối đa là 83% và tỷ lệ mạ băng 10% vào quy định về chất lượng cá tra trong Nghị Định 36 và xin kiến nghị để Bộ Nông Nghiệp và PTNT có quy định cụ thể hàm độ ẩm tối đa 86% như một qui định chất lượng sản bắt buộc cho tất cả thị trường xuất khẩu trong năm 2015 và quy định hàm ẩm tối đa giảm dần theo lộ trình hàng năm căn cứ vào phản ứng của thị trường cho đến khi đạt được chỉ tiêu chất lượng phù hợp cho tất cả thị trường.

Đồng thời xin kiến nghị không quy định một con số cứng về tỷ lệ mạ băng mà nên tùy thuộc vào nhu cầu của từng thị trường. Để có cơ sở xử lý gian lận thương mại cần quy định bắt buộc doanh nghiệp tuân thủ luật ghi nhãn hàng hóa về trọng lượng tịnh sản phẩm xuất khẩu giống như đang được áp dụng theo qui định ghi nhãn của Liên minh Châu Âu.

2. Về Quy định đăng ký hợp đồng xuất khẩu, xác nhận hợp đồng xuất khẩu

Mục tiêu của việc đăng ký hợp đồng xuất khẩu là nhằm tạo cơ sở dữ liệu để kiểm soát được sản lượng và giá mua nguyên liệu làm cơ sở để điều tiết sản lượng theo cung cầu đồng thời kiểm soát được tình trạng tăng giảm giá cá nguyên liệu thất thường, bảo vệ quyền lợi cho người nuôi. Tuy nhiên, sau gần 6 tháng thực hiện việc đăng ký hợp đồng xuất khẩu và chỉ mới thống kê sản lượng thông qua đăng ký hợp đồng xuất khẩu nhưng chưa kê khai giá mua nguyên liệu, chúng tôi nhận thấy việc kê khai này có một số bất cập như sau:

- Về khai sản lượng: Thông thường khi khai báo Hải quan làm thủ tục xuất khẩu cho phép doanh nghiệp được khai báo chênh lệch số lượng $\pm 10\%$ do đó doanh nghiệp sẽ thường khai nâng lên con số thực tế và đăng ký với Hiệp Hội để phòng thay đổi số lượng vào phút cuối khi có yêu cầu từ khách hàng thay đổi hợp đồng hoặc do khả năng chứa hàng của container khi xuất hàng. Số lượng xuất khẩu chính xác chỉ có được khi cơ quan Hải Quan thanh khoản tờ khai xuất khẩu. Do đó, việc kê khai số lượng khi đăng ký hợp đồng đã không thể hiện con số chính xác để các cơ quan làm cơ sở quản lý sản lượng.
- Về giá sản nguyên liệu: Thực tế cho thấy hơn 70% sản lượng cá tra đã được nhà máy tổ chức nuôi, quản lý theo các tiêu chuẩn nuôi an toàn theo chuỗi. Ngành công nghiệp cá tra không còn những hộ nuôi nhỏ lẻ mà đã hình thành những mô hình liên kết vì quyền lợi của các bên. Vì vậy, việc khai báo giá cá tra nguyên liệu thu mua không còn ý nghĩa bảo vệ quyền lợi cho người nuôi như ban đầu. Hơn nữa, việc quy định giá sản thu mua trên cơ sở tính giá thành nuôi cá là đi ngược lại với quy luật thị trường và có thể tạo tâm lý ỷ lại, thiếu tính cạnh tranh lành mạnh trên thị trường sản xuất nguyên liệu. Thêm vào đó, việc quy định giá sản đưa ra theo mùa vụ sẽ khiến thị trường thiếu linh hoạt và không phản ánh kịp thời biến động giá nguyên liệu vốn bị chi phối mạnh mẽ bởi sự đa dạng của thị trường tiêu thụ thế giới.
- Về mặt thủ tục hành chính: Mặc dù Hiệp hội cá tra đã nỗ lực để việc thực hiện đăng ký xuất khẩu diễn ra thuận lợi nhất cho doanh nghiệp; tuy nhiên qua gần 6 tháng thực hiện doanh nghiệp nhận thấy sự bất cập của hệ thống đăng ký khi doanh nghiệp phải đăng ký theo phương thức truyền thống. Việc này gây ra sự ách tắc trong xuất khẩu như trễ lịch tàu chạy khi thủ tục bị chậm hoặc khó khăn khi thay đổi số lượng hàng hóa trong nhiều trường hợp hợp đồng thay đổi. Doanh nghiệp phải cộng thêm chi phí nhân viên chuyên lo thủ tục đăng ký. Ngoài ra vì do các hợp đồng xuất khẩu đều phải đăng ký với Hiệp hội cá tra và phải xuất trình khi làm thủ tục hải quan xuất khẩu nên khi đăng ký mở tờ khai hải quan đều bị đưa vào luồng vàng để hải quan kiểm tra tất cả hồ sơ, gây mất rất nhiều thời gian cho doanh nghiệp khi thông quan.

Cộng Đồng Doanh nghiệp kính đề nghị Bộ Nông Nghiệp & PTNT xem xét bãi bỏ quy định thu mua theo giá sàn, bãi bỏ thủ tục đăng ký Hợp đồng Xuất Khẩu Cá Tra. Trên thực tế việc kê khai sản lượng trước khi xuất khẩu cá tra đã được thực hiện theo quy trình của Hải quan một cách hết sức chặt chẽ và chính xác, tiến đến đăng ký và khai báo Hải quan một cửa trên toàn quốc, tạo điều kiện thuận lợi hơn cho doanh nghiệp xuất khẩu trong tiến trình hội nhập và hết sức cạnh tranh hiện nay.

3. Về Chương trình quảng bá, nâng cao hình ảnh cá tra Việt Nam

Việc quảng bá hình ảnh cá tra VN là chương trình rất cần thiết và cấp bách đối với ngành hàng cá tra xuất khẩu. Lâu nay các Doanh nghiệp chỉ mới tập trung vào việc tiếp thị trực tiếp thông qua các Hội chợ cùng các chương trình quảng bá đơn giản nên chưa có được những kết quả thật tốt trong công tác phát triển thị trường. Cần có một chiến lược marketing, truyền thông đồng bộ và đủ mạnh để nâng cao hình ảnh cá tra Việt Nam tương xứng với sự phát triển của ngành.

Tuy nhiên chiến lược marketing không thể tách khỏi chương trình nâng cao chất lượng cho cá tra Việt Nam do đó chiến lược này chỉ thành công khi các doanh nghiệp chế biến & xuất khẩu cá tra cùng chung tay, đồng lòng vì uy tín của cá tra Việt Nam hướng đến mục tiêu chất lượng cho người tiêu dùng thế giới.

Hiệp hội xin kiến nghị Bộ Nông Nghiệp & PTNT chủ trì và hỗ trợ Hiệp hội và các Doanh nghiệp trong năm 2015 xây dựng và thực hiện một chiến lược xúc tiến thương mại cá tra với trọng tâm là thực hiện các chương trình marketing trực tiếp đến người tiêu dùng, thiết lập các kênh truyền thông phù hợp tại các thị trường để kịp thời quảng bá sản phẩm và phản ứng một cách nhanh chóng với các thông tin thiếu chính xác góp phần quảng bá một cách tích cực và hiệu quả cho cá tra Việt Nam tại thị trường Châu Âu từ đó lan rộng đến các thị trường khác.

Trên đây là những kiến nghị chân thành của cộng đồng doanh nghiệp cá tra kính trình Bộ trưởng xem xét, chỉ đạo để sớm đưa ra các giải pháp tối ưu khi triển khai Nghị định 36 kịp thời giải quyết các khó khăn, giúp doanh nghiệp yên tâm, ổn định phát triển sản xuất, xuất khẩu cá tra.

Xin trân trọng cảm ơn.

Nơi nhận:

- Như trên
- Tổng Cục Thủy Sản
- Cục Nafiqad
- Cục XNK_Bộ CT
- Ban chỉ đạo Tây Nam Bộ
- UBND các tỉnh có nuôi cá Tra
- VPĐD HH tại Hà Nội;
- Lưu VPHH.

**TM. BAN CHẤP HÀNH HIỆP HỘI CHẾ BIẾN
VÀ XUẤT KHẨU THỦY SẢN VIỆT NAM
KT. CHỦ TỊCH HIỆP HỘI
PHÓ CHỦ TỊCH KIỂM
CHỦ TỊCH ỦY BAN CÁ NƯỚC NGỌT
VASEP**

Dương Ngọc Minh

